

Конгрес Українських Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua 4 квітня 2013 року № 14 (489)

"ЗВІЛЬНИМО КИЇВ ВІД ОРДИ!"

Саме такий напис на одному із плакатів закликав киян добитися від влади призначення виборів мера столиці і Київради.

Другого квітня близько десяти тисяч (дехто називає 5 – 7 тисяч) киян взяли участь у мітингу, який парламентська опозиція вирішила провести під стінами Верховної Ради, аби спонукати владу діяти в рамках Закону, а відтак призначити вибори Київського міського голови та Київради. Саме того дня парламент обговорював це питання. Опозиція наполягала на конкретній даті – другого червня. "Більшість" воліла зволікати, мовляв, треба дочекатися висновків Конституційного Суду, який має розтлумачити деякі норми закону, а тоді вже визначатися.

За призначення київських виборів проголосували лише 209 народних депутатів. Незважаючи на революційний порив мас на вулицях столиці. Вкупі з цим законопроектом провалили ще один – про зниження пенсійного віку для жінок. Мітингувальники закликали киян не сплачувати комірне доти, доки не будуть призначені вибори у столиці. Щоправда, в колонах звучали цілком резонні запитання, яких, до речі, майже не чути в лавах опозиціонерів.

"Ну хто той самогубець, який погодиться балотуватися на мера Києва за зміненим "регіоналами" Законом про столицю? Він же навіть англійською королевою не буде, а просто хлопчиком для биття!" – обурювався активіст однієї з громадських організацій столиці. – Ви Закон приведіть у норму, а ми вже (показує на плакат) звільнимо Київ від орди!

ЮРІЮ ШУХЕВИЧУ – 80!

Дорогий друже Юрію!

Конгрес Українських Націоналістів щиро вітає Вас зі славним ювілеєм – 80-річчям!

Українській нації судилася нелегка історична доля, важким і тернистим є і життєвий шлях її відданих синів і дочок, тих, які поклали свої життя на олтар свободи своєї Батьківщини. Ви, друже Юрію, є одним із когорти цих нескорених українців.

Чимало випробувань випало на Вашу долю, Ви пройшли їх гідно, з високо піднятою головою. Син, достойний свого легендарного батька, Ви перед обличчям ворога виявили незламність українського духу і залізну стійкість націоналіста.

Ваше життя, сповнене звитяги і боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу, є взірцем для всіх українських патріотів. Ми вдячні Вам за Ваш чин і відданість українській справі, за невтомність і жертовність, із якими працюєте й нині, незважаючи на поважний вік.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, довгих літ життя, шани від людей, оптимізму та всіляких гараздів!

Слава Україні! Героям слава!

З повагою
Голова Конгресу Українських Націоналістів
Степан БРАЦЮНЬ

ІДЕЯ ТА ЧИН

У КИЄВІ ВІДЗНАЧИЛИ 140-РІЧЧЯ МИКОЛИ МІХНОВСЬКОГО

31 березня Конгрес Українських Націоналістів разом із організаціями – партнерами по ГО "Українська патріотична альтернатива" відзначив 140-ву річницю з дня народження визначного ідеолога українського націоналізму Миколи Міхновського.

Патріоти поклали квіти до могили Миколи Міхновського на Байковому кладовищі у Києві. Перед присутніми виступив Голова КУН Степан Брацюнь, який у своїй промові відзначив важливу роль Міхновського у розвитку теорії українського націоналізму та наголосив, що його праця "Самостійна Україна" мала велику рушійну силу в українському державотворенні.

Цього ж дня в актовій залі Конгресу відбувся урочистий вечір "Ідеї Миколи Міхновського й сучасність", в якому взяли участь відомі науковці та дослідники будителя українства в ХХ столітті. Вів вечір народний депутат України трьох скликань Юрій Гнаткевич. Про тернистий життєвий шлях Миколи Міхновського і його творчу спадщину розповіли учасникам академії секретар Наукового товариства ім. М. Міхновського професор Юрій Манько та професор Василь Яременко.

Головний редактор відновленої через 100 років після її першого виходу (за сприяння Миколи Міхновського) газети "Хлібороб" Олег Гаврильченко розказав про пошуки та віднайдення місця поховання Міхновського на Байковому кладовищі та історичну роль автора "Самостійної України" у появі на європейській політичній арені Української Народної Республіки та формуванні її Збройних Сил.

Про сучасну ситуацію в Українській державі та виклики, які нині стоять перед патріотичними силами, говорили представники громадських і політичних сил, що входять до ГО "Українська патріотична альтернатива". Активіст Української партії Георгій Лук'янчук запропонував відновити активну діяльність Наукового товариства ім. Миколи Міхновського з популяризації його ідей ідеолога українського націоналізму в суспільстві. Пропозиція була підтримана одноголосно. Почесним головою Товариства було обрано професора Юрія Манька.

Прес-служба КУНу

Роксолану Лемик обрано головою Львівської міської організації КУН

31 березня відбулася конференція Львівської міської організації Конгресу Українських Націоналістів. Делегати конференції розглядали питання обрання голови міської організації. За результатами голосування новим очільником організації стала Роксолана Лемик.

Роксолана Лемик – багатолітній член Конгресу, кандидат юридичних наук, депутат Львівської міської ради двох скликань (2002–2006, 2006–2010 рр.).

Прес-служба КУНу

14
4 820102 210017

ДО 60-РІЧЧЯ НОРИЛЬСЬКОГО ПОВСТАННЯ

"ЛЮДСЬКУ ГІДНІСТЬ ПЕРЕМОГТИ НЕМОЖЛИВО"

Михайло ТКАЧУК, режисер, Шевченківський лауреат 2008 року

25 травня 2013 року виповнюється 60 років від початку Норильського повстання. Тоді, доведені до відчаю нелюдськими умовами життя і праці, майже 20000 політвязнів сталінських таборів Ґулагу, серед яких було 70 відсотків українців, вояків УПА і членів ОУН, повстали і довели, що людську гідність перемогти неможливо. Поруч з українцями на чолі повстання впродовж 70 днів (до 4 серпня 1953 року) завжди були вязні з Литви і Грузії, яких підтримували росіяни та інші прибалтійці.

Учасників Норильського повстання з Литви ("норильських вітязів") будуть вшановувати 24 травня у Вільнюсі, в залі Литовського Сейму. Туди планується запросити працівників Посольства України в Литві.

У Росії цей рік відзначатимуть як Рік навколишнього середовища, Рік Китаю в Росії, Рік голландської культури, Рік Ґерманії тощо. Але російський уряд не планує жодних офіційних заходів до ювілею найпотужнішого за тривалістю повстання проти сталінізму. Нинішня держава, мабуть, не хоче згадувати про досвід ненасильницького супротиву ненависному режиму, коли політвязні відмовились навіть від спроб озброїти їх.

Але Україна, яка віддала Норильську свої кращих синів і дочок, оскільки кістяк повстання створили саме вони – непокірні душі українців – не може не згадати про травень 1953 року, про цей спалах волі, про це повстання духу, що привело і до наступних повстань, врешті до скасування таборів, до шістдесятників, до розпаду СРСР.

Крім правди про терор, ми маємо право також знати правду про свій Супротив. Усім відомо, яке велике значення для національної свідомості мають сторінки героїчної боротьби. Перед нами приклади повстань – у Парижі, Варшаві і Словакії 1944 року, празького – 1945-го, Угорщини – 1953-го та 1956-го років, Чехословаччини – 1968-го... Ми повинні вірити, що пам'ять про повстання вязнів Ґулагу буде прикладом стійкості і волелюбства для поколінь українців у XXI столітті.

Тому пропонуємо, починаючи з травня цього року провести в різних містах України День пам'яті політв'язнів – учасників повстання, яких, на жаль, в Україні живими залишились одиниці. (Коли у 2003 році ми починали зйомки фільму про Норильське повстання їх ще було кілька сот, Слава Богу, що багатьох встигли зафільмувати). Бажано було б центральну акцію провести в Києво-Могилянській Академії, запросивши почесними гостями представників посольств Литви і Грузії в Україні.

РЕПЛІКА

ВІД СОВІСТІ ЇХ "ЗВІЛЬНИВ" ЩЕ ЛЕНІН

У "революційний" вівторок Верховна Рада розглядала ще одне резонансне питання: пропозицію про внесення до порядку денного проекту постанови "Про 80-ті роковини Голодомору в Україні і вшанування пам"яті жертв геноциду української нації". Пропозицію підтримали лише 210, а після переголосування – 215 народних депутатів: від Партії регіонів – 26, "Батьківщини" – 89, "УДАРу" – 39, "Свободи" – 36, позафракційних – 20. У повному складі не голосувала фракція КПУ. Однак це ще був лише пролог до їхнього морального падіння...

За пропозицією "свободівця" Олексія Кайди в пошанування пам'яті жертв Голодомору була оголошена хвилина мовчання. Встали всі. Крім комуністів. Навіть віце-спікер Ігор Калетник не зрушився з місця – тому що комуніст. Про що вони думали, зрікаючись освяченої століттями християнської традиції вшановувати пам'ять невинноубієнних? Схоже, ці люди без сумління і честі здатні лише на рефлекторні дії, як "ваньки-встаньки" в руках маніпулятора.

Опинившись за межею духовного звироднінння, на що вони готові піти – знову на народовбивство, на руйнування храмів, святинь, масові розстріли українського духовенства, нові голодомори-геноциди – хтозна. Адже порожнечу бездуховності згодом завжди заповнює антихрист – уособлення зла і руїни. Врятуймо націю від тих, кого від совісті "звільнив" ще Ленін.

Ольга ДМИТРЕНКО

У Здолбунові відновили меморіальну дошку Степанові Бандері

2 квітня відновлена меморіальна дошка була наново встановлена на місці знищеної.

У ніч з 6 на 7 березня цього року була знищена таблиця, яку встановили на фасаді будинку районної поліклініки у Здолбунові з нагоди 100-річчя провідника ОУН.

Місцева влада і громадські активісти вирішили не чекати на результати слідства і встановити нову меморіальну таблицю замість знищеної.

На таблиці викарбували слова з книжки Петра Дужого "Степан Бандера – символ нації": "Ми не можемо передати наступним поколінням свої кайдани".

ПОЗИЦІЯ

Голова КУН – за проведення київських виборів у червні

Реакція київських чиновників на сильні снігопади в столиці яскраво проілюструвала їхню непрофесійність та байдужість до проблем городян, вважає Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь.

"У Києві небачений снігопад, вулиці замітає, на дорогах транспортний колапс, в місті хаос, а голова КМДА Олександр Попов у цей час їде на футбольний матч до сусідньої держави. Цьому немає ні розуміння, ні виправдання. Кілька днів кияни були покинуті, вони переважно самі давали раду своїм проблемам, самоорганізовуючись і допомагаючи один одному", – каже Степан Брацюнь.

На його думку, столиця опинилась у складній ситуації, бо тривалий час вона не має мера – людини, яка відчуває вагу відповідальності перед виборцями.

"Сьогодні всі переконалися в непрофесійності цієї, призначеної Банковою, команди на чолі з Поповим. Попереду киян чекає подолання наслідків снігопадів, лунають прогнози про сильну повінь у місті. Якщо й цього разу КМДА не впорається із ситуацією, Олександра Попова одразу слід відправити у відставку", – наголошує Голова КУН.

Степан Брацюнь вважає, що зараз парламентські й позапарламентські опозиційні сили мають об'єднатися і домогтися, попри перешкоджання Партії регіонів, призначити вибори мера та депутатів Київської міської ради на 2 червня 2013 року.

Прес-служба КУНу

ПО ВКРАЇНІ МИЛІЙ

ВІД ЗАПОРІЖЖЯ ДО КАРПАТ

25 березня 2013 року розпочали другий похід в рамках акції "Січовий Шлях Просвіти" Олег Ткаченко (координатор акції) та його сподвижник – Іван Сажнев. Вони вирушили з Києва до Говерли – найвищої гірської вершини України. Відстань, яку треба подолати, становить 692 км. Шлях пролягає через Київську, Житомирську, Хмельницьку, Тернопільську та Івано-Франківську області.

Долаючи кілометри, наші запоріжці дісталися села Гориничі (Київська обл.). Далі до Коростишева, Стрижівки, дійшли до Житомира, де відбулася пресконференція, зустріч з активом місцевої "Просвіти", а також ознайомча екскурсія обласним центром. Олег Ткаченко та Іван Сажнев побували на могилі Миколи Сціборського (автора відомого філософсько-політичного твору "Націократія"), якому в цей день виповнилося 115 років від дня народження.

Шлях мандрівників проліг до Хмельницької області. Дорогою в населених пунктах відбуваються зустрічі з дітьми, вчителями, просвітянами та пересічними українцями, яких наші мандрівники запрошують приєднатися до Всеукраїнської Молитви за Україну та швидшого наведення порядку в нашій державі (Всеукраїнська Молитва за Україну відбудеться у неділю 21 квітня з 8.00 до 10.00 в усіх куточках нашої держави, які вболівають за долю нашої країни).

Аліна ЄГОРОВА,
Прес-центр ЗОО ВУТ "Просвіта" ім. Т.Шевченка.
Світлина Юрка Градовського

СИГНАЛ ТРИВОГИ

ОТРУЙНЕ ДОВКІЛЛЯ

"Екологічно чиста область" – такі знаки можна побачити на узбіччі дороги міжнародного значення, яка веде до Криму. Якщо ж з'їжджаєш на другорядну дорогу, яка стелиться вздовж притоки Дніпра, проїжджаєш село Саги ліві й рухаєшся у напрямку залізничної станції Пойма, починаєш відчувати нестерпний сморід, а згодом вздовж лівого узбіччя бачиш сміттєзвалище неймовірних розмірів. Великі купи сміття сюди звозять з усіх навколишніх населених пунктів, а головним постачальником відходів цивілізації є місто Цюрупинськ, і це за 3 кілометри від міжнародного шляху!

Цей "клондайк", який облюбували люди з видимими ознаками зубожіння та ведуть тут своєрідний спосіб життя: збирають плівку, папір, пляшки, є ще й розплідником щурів, які здійснюють масові напади на подвір'я мешканців маленького селища, що розташоване на залізничній станції Пойма. Селище потерпає не тільки від щурів і смороду, а й від підпалів сміттєзвалища, особливо, коли вітер дме у бік села. Мешканцям доводиться швиденько знімати випраний одяг, який сохне на подвір'ях, і ховатися в оселях, заздалегідь щільно зачинивши кватирки на вікнах. І так триває не один десяток років! Страждають не тільки селяни, а й довкілля! Шкідливими речовинами забруднюються ґрунти, підземні води, атмосфера, річка Дніпро, що завдає шкоду місцевій флорі та фауні.

Владі відомо про жахливий стан місцевості, однак жодні заходи для виправлення ситуації не вживаються. Так, на екскурсію приїжджають поважні чини з органів державної влади, місцевого самоврядування й красномовно висловлюються перед телекамерами, але розв'язати проблему нездатні!

Проблемні питання потрібно вирішувати, і тоді ніхто не займатиметься пошуками скандальної інформації… Прикро, що за свідченнями літніх людей, які мешкають у селі Пойма, на цьому місці в роки війни розташовувався табір для військовополонених Червоної армії – наших дідів та прадідів. Поруч чудові краєвиди: плавні сивого Дніпра, милі оку верби, вільха, очерет. Вдалині – споруди колишнього суб'єкту економіки, тепер недіючого целюлозно-паперового комбінату… і труба… ТЕЦ. Вже весна, тепло… "Ельдорадо" підпалять безхатченки, і дим та сморід знову затягне хати селища Пойма!

Іван РЕУЦЬКИЙ, голова Херсонської ОО КУН

Наші корпункти

Вінниця	Березовський В'ячеслав	(067) 258-55-71
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Ярмолінський Олег	(067) 702-63-37
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Одеса	Ролінський Володимир	(095) 678-76-73
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ВИДАТНІ УКРАЇНЦІ

ДОСВІД ПАТРІАРХА МСТИСЛАВА – ВИМІРИ Й ОЦІНКИ

10 квітня виповнюється 115 років від дня народження Патріарха УАПЦ Мстислава-Степана Скрипника (10.04.1898–11.06.1993 рр.)

Доповідь архиєпископа Ігоря (Ісіченка) на ХІХ соборі Української Православної Церкви в США (С. Бавнд Брук, 30 жовтня 2010 р.)

Песимістичні настрої, що їх провокувало релігійне життя православної спільноти України протягом останніх двох десятиріч, реґулярно ставило під сумнів успіх місії Патріарха Мстислава. У церковних колах, наближених до посткомуністичної бюрократії, переважало зверхнє ставлення до Патріарха. Адже, духовно очоливши Українську Автокефальну Православну Церкву в Україні, він так і не досягнув її адміністративного підпорядкування київській кафедрі. Після утворення ж Української Православної Церкви Київського Патріархату Патріарх Мстислав проти його волі став її символічним, але безвладним лідером. Проголошене Патріархом Мстиславом об'єднання єпископату в Україні та в діаспорі в спільний Архиєрейський Собор лишилося декларацією. Єпископат УАПЦ в Україні зрадив Патріарха за першого ж серйозного випробування. Саму УАПЦ в Україні, починаючи з бунту митрополита Іоана Боднарчука, невпинно лихоманило, аж доки її більша частина не виступила відверто проти фундаментальних засад Київської Церкви й не опинилася зрештою під цілковитим впливом Московського Патріархату. Спекуляції на пам'яті Патріарха Мстислава до невпізнання спотворили його образ, фальсифікуючи недавню історію на догоду сучасним політикам.

Легенда часом виявляється важливішою за реальність. Немає що говорити, в епоху боротьби України за власну державність легенда Патріарха Мстислава успішно змагалася з реальною постаттю інтеліґентного літнього полтавчанина. Патріотичній верстві українців потрібен був символ, що уособлював тяглість визвольних змагань, несхитність служіння ідеалам, відкритість до діалогу з опонентами й твердість переконань. Скороспілі владики, які прийняли свячення без участі визнаного ними за предстоятеля митрополита Мстислава, очікували на нього, уявляючи його міцним господарем, що закріпив би їхній юридичний статус і наповнив бюджет УАПЦ американськими коштами.

Патріарх же виявився несподівано живою для його поважного віку, дуже самобутньою особистістю. Він умів лишатися самим собою і не підлаштовуватися під фальшиві образи колективної гри, сформовані в добу національного пробудження. Його ідентичність загартувалася досвідом сеймової боротьби й тривалого вигнання, з яких останні чотири з лишком десятки років припадало на життя у вільному світі. Пригадаймо, як часто у відповідь на скарги про брак канонічного визнання він закликав спершу визнати самих себе! Пізнання власної тотожності, подолання штучного розриву традиції Київської Церкви, реконструкція соборних засад парафіяльного та єпархіяльного життя були величезним здобутком Українських Православних Церков у діаспорі. Саме цей здобуток складав основу досвіду Патріарха Мстислава.

Ось ця міцна ідентичність і виявилася головним каменем спотикання в зустрічі з українською реальністю. Церковна ієрархія й політичні лідери України не звикли почуватися вільними й мати справу з вільними людьми. Вони вийшли з тоталітарної імперії, у творенні якої Православна Церква відіграла свою сумну роль. Сформованих совєтськими реаліями священнослужителів лякали втрата зовнішнього контролю, вихід з-під опіки влади, необхідність самостійно приймати рішення. Чимало з них відчували приховану ностальгію за старими часами, за суворою централізацією й безальтернативністю державної релігії. Самобутність же київської церковної традиції для священиків, вихованих у московській, ленінградській і одеській семінаріях, здавалася націоналістичним міфом. Пригадую, на початку 90-х рр. минулого століття один із чільних ієрархів Московського Патріархату в Україні в'їдливо спитав мене на міжконфесійній зустрічі: "То що ж, Ви хочете сказати, існує якась особлива українська церковна архітектура?" І весь його вираз свідчив, що владика здивований навіть чути таку єресь.

Не можна забувати, що рух за відродження УАПЦ в Україні до приїзду Патріарха Мстислава майже цілком зосереджувався в традиційно католицькій Галичині. Патріотичні переконання більшості галичан унеможливили після 1989–1991 рр. збереження на цьому терені структур Московського Патріархату. Вимушений перехід до УАПЦ значної частини священнослужителів Московського Патріархату диктувався суто прагматичними почуттями. Вони не могли лишатися в Московському Патріархаті, аби не втратити парафій, але й боялися переходити до УГКЦ, бо не хотіли коритися суворішій канонічній дисципліні та ще й остерігалися повернення старої влади. За цих умов УАПЦ виявлялася для них достатнім компромісом, аби не бути звинуваченими в співпраці з Москвою та не опинитися в конфлікті з посткомуністичною бюрократією. Лише поодинокі пастирі на чолі з настоятелем Петропавлівської церкви Львова о. Володимиром Яремою виявилися здатними відчути історичну перспективу Київської Церкви й зрозуміти УАПЦ як шлях до її відновлення.

Ідея запровадження патріаршого управління була породжена не тільки революційним запалом у протистоянні совєтській імперії. Прагнення мати свого патріарха диктувалося в Галичині бажанням адекватно протистояти УГКЦ, глава якої з часів блаженної пам'яті митрополита Йосифа Сліпого послугувався патріаршим титулом. Схема ж патріаршого устрою, як і статут про управління УАПЦ, були скопійовані зі статуту Російської Православної Церкви, підготованого з огляду на новий закон СССР про свободу совісті і релігійні організації. КҐБ не втрачало надії бачити патріархом залежну від себе людину. Відомо, що перед Помісним Собором 1990 р. активно здійснювалася агітація його делегатів за вибір на патріарха архиєпископа Іоана Боднарчука. Вже навіть збиралися підписи за цей вибір.

Патріарх Мстислав репрезентував якісно інший церковний устрій, зрослий на поєднанні історичного досвіду Київської церкви з її міцними соборними традиціями та практики душпастирського очолювання етноконфесійної меншини у ліберальних демократіях Заходу. Патріарх дуже критично ставився до ідей відновлення державно-церковного симбіозу в дусі царського синодального православ'я. В його присутності принизлива запобігливість мирянина перед священнослужителем, а священнослужителя – перед чиновником здавалися особливо недоречними. Патріарх умів триматися гідно й очікував того ж від свого оточення. А ще він розумів: лише повернення до власної, автентичної київської традиції може посприяти реальному духовному відродженню України, якого так і не настало зі здобуттям державної незалежності.

Він не мав у цьому однодумців серед єпископату, сформованого потай від самого Патріарха й від власної пастви. Але постать Патріарха пробудила надію серед рядових священиків і мирян, які за рік уже встигли розчаруватися в нових ієрархах. Саме в оточенні 90-річного старця формується здорове ядро церкви, яке збереже її, коли зрадять єпископи. У цьому середовищі знайдуть собі місце зачинателі руху за автокефалію Української Церкви священики Володимир Ярема й Іван Пашуля, редактор газети "Наша віра" Євген Сверстюк, львівське та харківське братства апостола Андрія Первозваного. Коло однодумців Патріарха Мстислава росло з кожною його поїздкою Україною, з кожним виступом перед громадськістю. Присутність Патріарха допомагала долати глибоке розчарування суспільною позицією та внутрішнім устроєм Православної Церкви, що наростала наприкінці минулого століття.

Приїзди Патріарха лишалися епізодами в недовгій історії леґального існування УАПЦ до спроби її ліквідації 1992 р. Та саме ці епізоди формували образ Церкви, дозволяли відчути її інакшість порівняно з синодальною традицією. Тому посткомуністична бюрократія боялася імпульсів, що йшли від Патріарха Мстислава. Створення на противагу УАПЦ пропрезидентської УПЦ-КП 25 червня 1992 р., а потім низка розколів у залишках УАПЦ були спричинені головно прагненням захиститися від тенденцій, які загрожували перетворити УАПЦ на реальну духовну альтернативу посткомуністичній владі. Ми були свідками того, як у дусі совєтських традицій Патріарха Мстислава змушували змиритися з новим церковним утворенням 1992 р., як ізолювали його від керівництва Церквою. Але саме тоді Патріарх показав вірній собі пастві реальний приклад принциповості й непохитності у відстоюванні своїх переконань.

Переживаючи надзвичайно драматичний період української дійсності, з перспективи минулого двадцятиріччя ми по-новому бачимо руйнівну діяльність політичних діячів і чиновників, покликану викорінити з церковного життя України досвід Патріарха Мстислава. Кожен церковний експеримент, кожен розкол протягом 1992–2010 рр. мав зовнішні, позацерковні імпульси й очолювався конкретними світськими особами.

1992 році це були народні депутати Лариса Скорик, Василь Червоній, Микола Поровський, Богдан Тернопільський, за якими бовваніла постать Президента Леоніда Кравчука.

1995 р. – секретар Ради Національної безпеки й оборони Олександр Разумков.

2000 р. – безпосередньо Президент Леонід Кучма й уповноважені ним віцепрем'єр-міністр Микола Жулинський і голова Державного комітету в справах релігій Віктор Бондаренко.

2005 р. – секретаріат Президента Віктора Ющенка та новий голова Державного комітету в справах національностей та релігій Олександр Саган.

Різні за політичними переконаннями, всі ці чиновники єдналися в прагненні включити УАПЦ до системи суспільних інститутів, що обслуговували б державотворчі амбіції нових еліт.

Психологія homo sovieticus була нездатна прийняти Церкву вільною, самостійною, динамічною спільнотою. Політика ж асимілювання Церкви новою бюрократією стала руйнівною для Церков київської традиції. Номінально присутня в суспільному житті України, юрисдикційно поділена Православна Церква фактично згодилася бути елементом політичного декору для олігархічних кланів, що поринули в боротьбу за владу. Відтак же вона змарнувала кредит довіри, наданий їй за часів Патріарха Мстислава, й опинилася в фарватері політичних перегонів та інтриг. Порожніють храми, якісно й кількісно змінюється вимір покликань. Головне ж – паства православних юрисдикцій виявляється нездатною до активної боротьби за євангельські ідеали, за справедливе й гармонійне суспільство. Вона фактично капітулює перед реваншистським наступом на Україну імперських сил. Брак розуміння власного покликання знову штовхає низку священнослужителів до боротьби за депутатські крісла на місцевих виборах 31 жовтня 2010 року.

Ці суворі реалії спонукають нас повернутися до досвіду Патріарха Мстислава і по-новому його прочитати. Патріарший досвід полягає в реалізації ідентичності Церкви на шляхах мужнього свідчення Євангелія усім своїм життям, гармонійного сполучення віри й суспільного служіння, послідовного формування в християнської спільноти здорової ієрархії цінностей, звільнення православних українців від комплексів меншовартості. Церква Патріарха Мстислава – це завжди звернене в майбутнє знаряддя спасіння, що промовляє до суспільства голосно, щиро й відверто, послугуючись зрозумілою для сучасника мовою. І всі ми, вшановуючи досвід Патріарха Мстислава, нині покликані відкрити його для себе, для всієї церковної спільноти й українського народу, що переживає важку духовну кризу й шукає перспективи її подолання. Продовження місії Патріарха Мстислава мусить поєднати на засадах його досвіду нас усіх, спадкоємців Володимирового хрещення, покликаних очолити подолання духовної кризи й повернення української спільноти під омофором Константинопольської Церкви-Матері до перерваної, але не втраченої ним київської традиції.

Слава навіки!

У цій святині спочиває перший патріарх Київський і всієї України Української Автокефальної Православної Церкви Мстислав I. Бавнд-Брук, США

КОНФЕРЕНЦІЯ

ІДЕОЛОГИ НАЦІОНАЛІЗМУ – ПРО СУСПІЛЬНУ МІСІЮ ЦЕРКВИ

Федір ТУРЧЕНКО і Ольга РІЗНИЧЕНКО

Наукова конференція "Суспільна місія Церкви у працях Миколи Міхновського і Дмитра Донцова" відбулася у Свято-Дмитрівському катехитично-пастирському центрі Харкова 30 березня.

Архієпископ Ігор ІСІЧЕНКО

В.МАСЛІЙЧУК

Я.БАЛАНОВСЬКИЙ

В.ТРУШ

Л.ШИПІЛОВ

М.ЧУГУЄНКО

О.ПРИМЕНКО

Після спільної молитви конференцію благословив архієпископ Харківський і Полтавський Української Автокефальної Православної Церкви Ігор Ісіченко. Він зазначив, що християнство лежить в основі націоналістичної доктрини. Теоретики українського самостійництва не лише підносили значення віри в житті та політичній боротьбі, а й наголошували на важливості відродження впливу Церкви на суспільство, неможливості повноцінного буття нації без християнства. Тому з'ясувати і актуалізувати значення церковного чинника у теоретичних розробках засновників і провідників українського націоналістичного руху важливо для чіткого стратегічного бачення напрямів розвитку української суспільної думки, духовних ідей та основ незалежної правової національної державності.

Конференція проводилась напередодні 140-ї річниці з дня народження Миколи Міхновського, автора програмного документа "Самостійна Україна", творця одного з перших проектів конституції майбутньої Української держави, і 40-річчя відходу у Вічність Дмитра Донцова, першого ідеолога теорії інтегрального націоналізму.

Вітальне слово до учасників конференції мав автор єдиної в Україні монографії "Микола Міхновський. Життя і слово" (2006) доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри новітньої історії України Запорізького національного університету, заслужений діяч науки і техніки Федір Григорович Турченко:

"Те, що вдалось розгадати першу загадку, яку поставив переді мною Микола Іванович Міхновський, – вважаю для себе найбільшим досягненням. Встановлено точно день його народження. Бо ж за життя він не написав жодної автобіографії. Не згадується про день його народження ні у спогадах, ні в мемуарах його друзів і побратимів. Це була копітка робота в різних архівах Чернігівської, Полтавської областей, Києва і Харкова. І зрештою ця пошукова робота увінчалась успіхом. Тепер точно відомо, що автор першого на Східній Україні політичного документа, в якому обґрунтовується потреба української нації у своїй державі, народився 31 березня 1873 року".

З цього почав свій виступ перед слухачами, які заповнили залу церковної Трапезної, Федір Григорович. Він розповів, що на формування світогляду Міхновського вплинуло те, що народився він у родині з діда-прадіда священиків. Його батько Іван Іванович Міхновський був настоятелем церкви Всіх Святих у с.Турівка на Полтавщині (тепер – Чернігівська область). Микола у сім'ї Міхновських був четвертою дитиною. Найважливішу роль у процесі його виховання відігравали традиції. Коли народився Микола, його батькові Івану Івановичу було майже 50 років, а матері Марфі Федорівні – 44. Нерідко в родині з великим пієтетом згадувалось ім'я покійного місцевого поміщика Миколи Андрійовича Маркевича, українського історика, етнографа, поета, музиканта, одного з близьких друзів Тараса Григоровича Шевченка. Син Маркевича Микола Миколайович і його дружина Марія Дмитрівна були хрещеними батьками Миколи. З розмов Маркевичів і рідних батьків ще зовсім малим Микола дізнався про поетичний геній і страдницьке життя Шевченка.

Коли Миколі виповнилось 9 років, батьки віддали його до Прилуцької чоловічої гімназії. Цей середній навчальний заклад був відкритий 1874 року з ініціативи місцевих поміщиків-інтелігентів, у тому числі, Маркевичів, Скоропадських, Тарнавських, Ґалаганів.

Гімназичний період життя Миколи Міхновського припав на 80-ті роки XIX століття, коли в Україні апогею досягла русифікаторська політика. Заняття вимагали проводити тільки російською мовою. Це ставило у нерівне становище тих гімназистів, які звикли до української мови. До таких, напевно, належав Микола Міхновський. У цей час Микола перебував під впливом старшого брата Гаврила, який закінчив Прилуцьку гімназію у 1876 році, а потім став свідомим українцем-патріотом. Спілкування з братом допомогло Миколі не розчинитися в конформістському гімназичному оточенні. 13 червня 1891 року Микола Міхновський одержав атестат зрілості.

Невдовзі він вступає на юридичний факультет університету Святого Володимира у Києві. З 1892 року він уже член української студентської громади, а також київського гуртка "Братство Тарасівців". Ці організації сприяли подоланню аполітичного українофільства та прилученню молоді до новітніх ідеологічних течій Європи. Навесні 1895 року Микола Міхновський закінчив навчання в університеті і почав самостійне життя. Він знайшов роботу помічника присяжного повірника в одній із київських адвокатських контор. Молодий юрист допомагав своїм товаришам з українського руху. Зокрема, Борисові Грінченку, який зазнавав переслідувань влади. Жив він у Києві у 1897–1898 роках на одній квартирі із своїм товаришем Володимиром Шеметом на Фундуклеївській, 48. У цей час відбув у Києві короткострокову службу військовим юристом у царській армії. На початку 1899 року в житті Миколи Міхновського почався новий етап. Він залишає Київ і надовго поселяється в Харкові.

Традиційне християнське виховання в родині, інтелігентне оточення сім'ї Міхновських і національно-патріотичне коло його друзів і побратимів періоду навчання в Києві – це були фактори впливу на світогляд Миколи Міхновського, зокрема його поглядів і щодо ролі Церкви у боротьбі і творенні незалежної Української держави. Невипадково у написаних ним статтях на тему правової концепції майбутньої держави вагоме місце займає обґрунтування автокефалії Української Православної Церкви.

Далі із темою "Микола Міхновський та суспільно-політичне життя в Харкові початку XX ст." виступив Володимир Маслійчук, кандидат історичних наук, доцент східноукраїнської філії Міжнародного Соломонового університету (м.Харків). Він зауважив, що приїзд Миколи Міхновського 1899 року до Харкова і початок його політичної діяльності мав низку контекстів. Насамперед – схильні до нових ідей і націоналістично налаштовані діячі Харківської студентської громади, без тягаря київських поміркованих дій. Другий момент поширення лівих ідей загалом у харківському середовищі, під які, певно, підпав і Міхновський. По третє, неминучий конфлікт зі старшими діячами національного руху, що вороже сприймали радикальні ідеї. Чуже за більшістю населення місто, радикальні студенти, ідеологічна і особиста слабкість діячів старшої генерації створюють хороший ґрунт для впровадження і висловлення нових ідей, а комунікаційні можливості з Харкова, зв'язок з Полтавою і Києвом, Донбасом – засіб для поширення таких ідей. У даному разі Харків постає як схильне до новацій місто зі слабким консервативним опором, що і давало змогу висловлювати тут низку засадничих для політичних рухів ідей. Але й власне, призвело і до негативної ролі даного міста в добу національно-визвольних змагань 1917–1920 рр.

Найінтенсивнішому періоду організаційної діяльності Миколи Міхновського після Лютневої революції 1917 року була присвячена доповідь літературознавця Ольги Різниченко. У цей час Міхновський виступає в ролі творця регулярної армії, ініціює організацію полку ім. гетьмана Богдана Хмельницького, полку ім. гетьмана Павла Полуботка. Окремо йшлося про план проголошення незалежної України всупереч угодовській позиції щодо підпорядкування Тимчасовому Уряду Центральної Ради, а також про участь Міхновського в підготовці повстання полуботківців у Києві у липні 1917 року, арешту Міхновського і висилки його з Києва на румунський фронт.

На думку доповідачки, саме тому, що Міхновський, успішний адвокат і юрист, від самих початків обґрунтування засад українського самостійництва розглядав державу у політико-правовій площині, не пов'язуючи її з ціннісною вертикаллю – Христовою Церквою, було головною причиною, чому його політичні стратегії і проекти не мали кінцевого успіху.

Темі "Християнська Церква у державно-правовій доктрині українського націоналізму (кінець XX – початок XXI століття)" була присвячена доповідь Леонтія Шипілова, кандидата юридичних наук, доцента кафедри теорії держави і права національного університету "Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого". Він зазначив: "Вкоріненість християнства в традиції українського народу, надвисока роль і значення Національної Церкви в духовному порятунку людини і нації зумовлюють погляд на неї як на моральний авторитет. Церква має бути взірцем боротьби за Церкву, а разом із тим за людські душі та долю нації. Оцінка християнства Д.Донцовим ("християнство – це не рожева водичка гуманності і доброчинності, це релігія воїнів Христових, які не уникають конфліктів, не "за хрести ховаються від сатани" (Шевченко), але борються з ним під знаком Розп'ятого. Які конфліктів не уникають, а їх шукають і зло поборюють мечем духовним і залізним, душею аскета і воїна") стосується усіх вірних Церкви, а й самої Церкви насамперед. Лише за таких умов може вистояти Церква, а разом із нею і людина, і нація.

Підсумовуючи аналіз місця християнства і християнської Церкви в концепції українського націоналізму, Леонтій Шипілов зробив належні висновки. Методологічний базис державно-правової доктрини українського націоналізму становить християнський ідеалістичний світогляд. Релігійний блок теоретичного змісту державно-правової доктрини українського націоналізму складають вчення: про традиціоналізм як історичну єдність національного та християнського; про національну (помісну) Церкву та про соборне об'єднання українського православ'я та греко-католицизму; про активну віротa націозахисну позицію Християнської Церкви. Програмові положення державно-правової доктрини українського націоналізму щодо релігійних питань зорієнтовані на захист та об'єднання українських традиційних християнських церков та протидію нетрадиційним, та таким що мають керівні центри поза межами держави.

У доповіді "Роль Церкви у нівелюванні духовних цінностей етномаргінальної субкультури" Ярослав Балановський, кандидат політичних наук, доцент кафедри філософії і суспільствознавства УДПУ з м. Умань порушив питання про існування в структурі українського суспільства особливої етносоціокультурної групи – етнічних маргіналів. Етносоціокультурні маргінали тут розуміються як такі, що їх не можна чітко ідентифікувати ні з етнічністю українською, ні з московинською. Підґрунтям для вичавлення українцями із себе духу власної упослідженості, московинського рабства мала би стати Церква. В такому ж ключі суспільну роль Церкви трактували, на думку Барановського, класики українського націоналізму М. Міхновський та Д. Донцов.

Голова Східно-українського дослідницького центру "Спадщина" з м. Лозова В'ячеслав Труш у доповіді " Місце українського націоналізму у вихованні молоді" зосередив увагу на тому, що сьогодні для якісного засвоєння націоналістичних ідей молодими людьми потрібні поєднання і комбінування у різних

формах найновіших засобів комунікації, знайомства із ай-пі технологіями з метою узгодження націоналістичного ідеалу з викликами сучасності.

На темі зв'язків і паралелей державно-правової концепції Миколи Міхновського з французькими теоретиками Аксьон Францез (фр. Action fran?aise,– "Французька дія") – правої політичної організації, що постала у Франції 1899 року і сповідувала націоналізм в дусі Крови і Землі, була зосереджена доповідь Михайла Чугуєнка, кандидата філософських наук, доцента кафедри українознавства філософського факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна "Поєднання традицій і революційності в ідеологічній творчості Миколи Міхновського та теоретиків "Аксьон Францез".

А Олексій Слободянюк, представник Центру національного відродження ім. Степана Бандери (м. Харків), у промові на тему "Молодь і Церква у поглядах ідеологів українського націоналізму" зазначив, що саме та інтелігенція, що виховувала своїх дітей на патріотизмі й християнській моралі змогла створити реальні передумови для здобуття незалежності, на генному рівні розбудити в українців прагнення до свободи.

Аналізуючи розгортання націоналістичного руху від початку створення "Братства Тарасівців", бачимо рушійною силою цього руху саме молодь, що стала "революційною іскрою", здатною запалити в "сірої" маси почуття патріотизму до власної землі. Український націоналізм, як ідеологія та організований рух, завжди формувалися на християнських ідеалах, що пов'язано з глибокою релігійністю української нації. Для націоналістів є однаково важливим любити Бога та свою націю: "Прив'язання до мови, віри, звичаїв, до ідеалів предків, їх моральних, релігійних, політичних, економічних і соціальних догм, вистражданих і викутих в огні змагань і переказаних прадідами внукам – це прив'язання є фундаментом нації", – пише Дмитро Донцов. Саме завдяки такому світогляду майже всі правила й закони українських націоналістів тісно переплітаються з християнською мораллю.

Завершилась конференція доповіддю Олесі Применко, кандидата філософських наук, доцента кафедри філософії МАУП, Голови Київського міського відділення Всеукраїнського жіночого товариства ім. Олени Теліги на тему "Церква як шлях оновлення ментальності української нації, за працями Дмитра Донцова": "Як стверджує Дмитро Донцов, – зазначила п.Олеся, – "стяг боротьби за Україну не зможе обійтися "без знаку хреста, цього символу нашої цивілізації". Українська держава має займатися не лише "тілесними та інтелектуальними потребами нації чи одиниці", "має кріпити" не лише "тіло і розум", а й "душу і мораль". І далі: "Церква – Тіло Ісуса Христа – шлях оновлення української нації, віднаходження українцем себе як людини, яка створена за образом і подобою Божою. Філософія націоналізму – "філософія християнська" [там само. – с. 76]. Це – "віра, яка колись лягла в основу всього нашого національного світогляду, як моральна підвалина установ нашої національної спільноти, починаючи від родини і громади, а кінчаючи нацією і церквою. Віра, яка унапрямлювала всю структуру нашої цивілізації і культури – відношення до себе, до ближніх, до Бога, до матерії і до диявола" [там само. – с. 76].

Питання, якої конфесії має бути церква в Україні, – Дмитро Донцов не ставив у власному аналізі, так само як ми не знайдемо в нього глибоких політичних роздумів на тему, яка форма державного правління має бути в Україні.

Чому? Відповідь є очевидною й геніально простою – оскільки Д. Донцов не бачив потреби проблематизувати ці питання. Кожен може переконатися в цьому, розмірковуючи про українську націю так, як це робив видатний ідеолог.

Церква – Христова, яка слідує Істинному Вченню Ісуса Христа й служить ментальному оновленню українців. Так само – форма державного правління – українська, яка служить збереженню буття української нації."

Після проголошених доповідей науковці відповіли на численні запитання слухачів. З підсумковою промовою перед учасниками виступив архієпископ Ігор.

А після Вечірньої Служби Божої учасники і гості конференції поклали квіти до меморіальної дошки Миколі Міхновському, закріпленої на старому корпусі університету. Саме на цьому місці 113 років тому він виголосив політичну програму "Самостійної України".

Ольга РІЗНИЧЕНКО

позиція

ІНІЦІАТИВНА ГРУПА "ПЕРШОГО ГРУДНЯ":

"Інформаційний простір України: що ми здатні зробити"

У багатьох суспільно значущих справах ми, українські громадяни, здатні мобілізуватися до конкретних дій. Суспільство має всі необхідні знання і сили, щоб утілити запит на зміни. Розпочинаючи з інформаційної сфери, Ініціативна група "Першого грудня" оприлюднюватиме публічні позиції, мета яких – надати цьому поштовх.

Три ознаки нинішньої доби в Україні – відчутне обмеження свободи слова, деукраїнізація масового інформаційного продукту і не менш упевнене поширення його внутрішньої порожнечі. Цей руйнівний вплив відчуває на собі майже кожен український громадянин.

Український інформаційний простір перебуває у духовній і смисловій кризі. Депресія, замаскована під розвагу, відсутність національного обличчя, що його підмінили совок і кітч, цинізм і споживацька свідомість, які переступають будь-які цінності, разом із утратою в масштабах країни мовлення з об'єктивною інформацією, браком умов для незалежних медіа, зовнішнім тиском і внутрішньою самоцензурою редакційних політик, маніпулятивними технологіями, які знищують авторитет ЗМІ, – це постійні обставини і стійкі тенденції цього часу. Інформаційне поле країни – вторинне. Воно перебуває в умовах комерційної, ментальної і культурної залежності, насамперед від інформаційної політики російської влади та спільних для обох – українського і російського владних режимів – постімперських і постколоніальних смаків. Несвобода, зовнішня підпорядкованість інформаційного простору, другосортність і смислова порожнеча його продуктів становлять головні загрози розвитку суспільства і національній безпеці держави.

Людина, яка перебуває в цьому полі, не має шансів залишатися здоровою без інтелектуальної "кисневої маски", тобто відмінних від "рідного" інформаційного потоку інтересів, пошуків чи самоосвіти. Нас привчають бути нездатними на зміни. У нашій свідомості, немов природна і закономірна річ, виховується ментальна, культурна і мовна роздвоєність. Будь-який розсудливий міжлюдський діалог підмінено інформаційними та політичними скандалами і насиченими віртуальною ненавистю телевізійними шоу та електронними форумами.

Влада у багатьох своїх виявах сприймає принцип свободи слова як перешкоду, а діалог із суспільством – як декоративний непотріб. Простір для особистої думки чи громадянської позиції став прямим заручником рішень владної вертикалі: практика тиску спостерігається фактично на всіх рівнях – від місцевих органів влади до Міністерства доходів і зборів та Національної ради з питань телебачення і радіомовлення.

Великий капітал за браком демократичної традиції та поваги до суспільної думки керується спотвореним уявленням про роль і покликання ЗМІ, як правило, розглядаючи їх як інструмент для одержання політичних надприбутків і засіб самозахисту. Звідси походять дух брутальності як зразок для людської поведінки, інтелектуальна виродженість, неграмотність, національна та соціальна байдужість і відчуженість.

Журналістська спільнота перебуває у складних професійних і моральних умовах. Суспільство має високо цінувати те, що серед українських журналістів по всій країні є особистості, здатні не йти на внутрішні компроміси, доносити людям об'єктивну інформацію і захищати простір свободи. Однак це середовище не існує у вакуумі і відчуває вплив тих самих хронічних хвороб, що й політикум, бізнес і суспільство загалом. Ми бачимо тенденцію перетворення журналіста на комерсанта. У професії зникає моральна та інтелектуальна місія. І не менш відчутно знижується соціальна роль, яку здатен без пафосу, фальшу й цинізму виконувати журналіст.

Українське суспільство не може мовчки спостерігати за процесом деградації. Нам бракує прагнення "істини": вірити в реальність моральних принципів й у власні сили; розсудливо і врівноважено, без міфів та емоційної екзальтації оцінювати себе і навколишній стан; усвідомлювати персональну відповідальність і разом захищати свої права. Безкомпромісне додержання людської гідності є найважливішою передумовою до зміни нашого життя, перетворення розрізнених людей на громадянське суспільство, населення – на сучасну націю, а всієї країни – на цивілізований простір поваги до людини і запиту на значні особисті й національні досягнення.

Наш стан є важким, але не безнадійним.

Ми як суспільство насамперед зобов'язані адекватно й постійно відповідати на кожен відвертий чи прихований наступ на демократичні права і свободу слова. Водночас найактивніші громадські сили повинні вчитися мислити довгостроково і формувати стратегічні орієнтири, навколо яких може виникнути стійкий національний і суспільний консенсус.

Люди, які відчувають власну гідність і хочуть жити, не порушуючи її, здатні стати законодавцями ідей та настроїв в Україні.

У нашій країні може і повинен постати цивілізований інформаційний простір, який матиме три головні опори: об'єктивна інформація; якісний національний інформаційний продукт, у центрі інтересу якого буде не сфальшована, а жива людина, її реальні проблеми і наше культурне та духовне життя; культура різноманіття, яка не допускає ані уніфікації мислення, ані монополізації ринку в інтересах інформаційних картелів. Інтелектуальні українські сили потрібно націлити на модерність і майбутнє, щоб шукати нові творчі засоби, аби розшифрувати і відобразити сучасну українську людину в XXI столітті. Саме такий новий погляд стане і впізнаваним у світі, і визнаним, і конкурентним.

Ми маємо силу створити такий простір.

Перше. Наше найважливіше звернення стосується **звичайних людей**, які є слухачами, читачами і глядачами. Диктат політики і комерції, який замінив комуністичний диктат, має схожу природу придушення живих слів, думок і почуттів. У нинішніх умовах ми повинні завжди бути критичні, але не скептичні. Ми, українські громадяни, – не сторонні спостерігачі, а спільнота, здатна об'єднатися: наша перша особиста дія – піднімати власний поріг нетерпимості до брехні і порушення своїх або чужих громадянських прав. Не дивацтвом одинаків, а спільною культурою мусить стати практика особистих чи колективних реакцій на будь-які антисуспільні чи антинаціональні дії. Найважливіше, що треба сказати: інформаційний простір, який нехтує права, гідність, культурні смаки, духовні потреби і саме життя суспільства, повинен готуватися до неминучого зворотного бойкоту людей.

Друге. Ми нагадуємо **політикуму** про його виняткову суспільну і національну відповідальність. Сьогодні, коли в суспільстві немає ілюзій, особливо важливу роль можуть виконати ті політики, які не допустять погіршення становища і водночас уже зараз готуватимуть ґрунт для необхідних законодавчих змін на близьке майбутнє. Окреме звернення адресуємо **власникам найбільших українських медіа**. Великі підприємці в Україні привчили себе дивитися на світ без сентиментів. Але найбільші з них усвідомлюють виклики, які можуть постати від суспільних сил, що були маніпульовані тривалий час. Війна проти душі і свідомості народу закінчиться поразкою тих, хто мимоволі й ненадовго відчув особисту могутність. Великий капітал повинен якнайперше почути думку людей. Він може стати партнером суспільства, якщо тверезо усвідомить увесь масштаб збитків від власного страху перед владою. Пам'ятайте, що втрата свободи слова і національного сенсу інформаційного простору завжди призводить до втрати і великого національного капіталу. У ваших силах – реалізувати на практиці поняття моральних обов'язків перед людьми і країною.

Третє. Ініціативна група "Першого грудня" хоче висловити підтримку тим **журналістам**, які дають приклади особистої громадянської позиції усьому суспільству. Ми звертаємося до українських журналістів, їхніх творчих і професійних спілок та об'єднань стати ініціаторами **широкої загальнонаціональної зустрічі** з участю громадських активістів та організацій, аби, можливо, вперше за останні роки обговорити стан інформаційного життя країни і спільні найнагальніші дії. Це мало би стати важливим сигналом пробудження, адресованим і владі, і політикуму, і бізнесу, і загалом суспільству.

Четверте. Ми закликаємо громадськість розпочати системну кампанію задля створення в Україні **незалежного суспільного мовлення** та схвалення необхідного національного законодавства. Без нашої спільної волі ця мета ніколи не стане досяжною.

П'яте. Ми запрошуємо українські інтелектуальні середовища, редакції і колективи часописів та електронних медіа, книгарні та книжкові форуми, театральні і мистецькі об'єднання, освітян, науковців, письменників і кожного, хто усвідомлює важливість думки та моральних цінностей, розпочати формування **"розумного простору"** – альтернативного нинішньому інформаційному простору, неформального, але візуально виразного руху, об'єднаного на єдиних принципах. "Розумний простір" України, на наш погляд, не може мати конкретного регламенту своїх творчих виявів, але повинен твердо ґрунтуватися на **кількох засадничих принципах**: внутрішній доброзичливій комунікації готових до співпраці середовищ; інтелектуальній націленості на майбутнє, що примирює відмінності між українцями; ідейній українцентричності; налаштованості на приклади особистого успіху і натхнення, на яке здатні люди широкого світогляду й ефективної дії. Віримо, що "розумний простір" стане моральною опорою для всіх, хто почувається заручником нинішньої ситуації, не приймає нав'язаних правил і готовий боротися за спільні права та свободу.

Ми не повинні миритися з нинішніми обставинами.

Наша сила полягає в широкому суспільному порозумінні, що стане передумовою для змін. Задля цього ми запрошуємо до праці і конкретних справ усіх активних людей нашої держави.

В'ячеслав БРЮХОВЕЦЬКИЙ, Богдан ГАВРИЛИШИН, кардинал Любомир ГУЗАР, Іван ДЗЮБА, Мирослав МАРИНОВИЧ, Мирослав ПОПОВИЧ, Євген СВЕРСТЮК, Вадим СКУРАТІВСЬКИЙ, Ігор ЮХНОВСЬКИЙ

СКАРБИ НАРОДУ

МАЙСТЕР ПІНЗЕЛЬ. ШЛЯХ КРІЗЬ СТОЛІТТЯ

Леся РУПНЯК

Голова жінки, що плаче

У Львівській національній галереї мистецтв у ці дні особливо людно. Із закордонного "відрядження" повернулися додому роботи геніального українського митця середини XVIII століття Іоанна Георга Пінзеля. Впродовж трьох місяців експонувалися вони у найпопулярнішому музеї світу – паризькому Луврі. Успіх у французьких (і не тільки) поціновувачів мистецтва роботи українського Мікеланджело мали колосальний, і, можливо, саме тому багатьом львів'янам захотілося по-новому подивитися на його твори, що й викликало такий інтерес. Виставка "Майстер Пінзель – легенда і реальність" справді зібрала широке коло шанувальників високого мистецтва.

Втім, інтерес до своєї праці і незвичайного таланту скульптор викликав ще за життя. Був серед його поціновувачів і граф Микола Василь Потоцький, який став головним замовником і патроном Пінзеля. Саме він створив усі умови для розвитку таланту майстра. Сам скульптор був настільки скромним, що підписував свої твори просто – майстер Пінзель.

На замовлення графа Потоцького Іоанн Георг Пінзель створив кам'яні статуї на фасаді ратуші і фігури на барельєфах церкви св. Покрови в Бучачі. А пізніше – унікальні ансамблі вівтарної скульптури для костелів у Городенці та Годовиці, справді геніальні твори, які оздоблюють собор св. Юра у Львові. Цікаво, що ескізом до його кам'яної скульптури на фасаді останнього є група св. Юрія на коні у битві зі змієм, яка зберігається у Національному музеї у Львові. Скульптури заввишки 51 сантиметр вирізьблені з липи і позолочені. До речі, позолота є незвичною для ескізної роботи, її, як вважають фахівці, було нанесено пізніше, щоб надати твору самостійного характеру.

Дуже близькою до групи св. Юрія, зокрема, за розмірами та манерою виконання є статуетка св. Якима, яка зберігається у музеї Пінзеля у Львові. Однак встановити її зв'язок з відповідною скульптурою великих розмірів поки що не вдалося. Навпаки, робота справляє враження самостійної і завершеної, спеціально виконаної у малому форматі.

Загалом майстер Пінзель залишив для наступних поколінь чималу мистецьку спадщину. Найбільша кількість творів зберігається в Україні – понад 60 робіт, 40 з яких – у Львівській галереї мистецтв, решта у Тернополі, Івано-Франківську, Коломиї, Городенці. Все це – не рахуючи вже згаданих скульптур – на фасадах храмів тощо. Крім того, Розп'яття з костелу Всіх Святих у Годовиці міститься зараз в одному з костелів Вроцлава. Ще шість малих скульптур – боцеті, виготовлених як ескізи до великих скульптур, є в Баварському національному музеї у Мюнхені. Їх вивезла з собою вдова Пінзеля, яка, втретє вийшовши заміж за Беренсдорфа, виїхала до Німеччини.

Однак, для нас з вами, як, зрештою, і для світу, Майстер Пінзель так і залишився б невідомим, якби не покійний нині директор Львівської картинної галереї Борис Возницький. Саме він, цей невтомний орач на ниві культури, відкрив та повернув із забуття ім'я великого Майстра, розшукував, де тільки міг, його твори, зробив усе можливе для їх порятунку і відкрив музей "Львівська барокова скульптура XVIII ст. Творчість І.-Г. Пінзеля" як окремий відділ галереї мистецтв. Крім того, організовував виставки творів Пінзеля в Україні та за її межами, був ретельним дослідником його творчої спадщини. В своїх дослідженнях Б. Возницький писав: "Пінзель був одним з найбільш талановитих європейських скульпторів XVIII століття, але одночасно одним з маловідомих. Про його життя майже нічого не знаємо. Думаю, що Пінзель є псевдонімом, справжнє прізвище нам невідоме. Ми також не знаємо звідки він з'явився. Важко відповісти точно, коли він приїхав в Україну, що входила тоді до складу Речі Посполитої. Знайдені дуже цікаві записи в метричній книзі, які висвітлюють життя митця, і з яких стало відомо, що 13 травня 1751 року в Бучачі "вівтарний скульптор шляхетний Іоанн Георгій Пінзель одружився з вдовою Маріанною Єлизаветою Кейтовою." Ще один запис у метричній книзі свідчить про те, що вдова Єлизавета Пінзель третій раз вийшла заміж 21 жовтня 1762 року, коли скульптора вже не було серед живих. Не відомо, як і чому він помер, а також де його поховали. До всього цього можна додати кілька квитанцій, в яких йдеться про гроші, які скульптор одержав від фундаторів. І це майже все". Та ще кілька архівних записів, з яких довідуємося, що впродовж 1750–1760 років Майстер працював у Львові, Ходовичах, Городенці (нині Івано-Франківська область), Монастириську та Бучачі на Тернопільщині. Працював переважно спільно з архітектором Бернаром Меретином.

Не випадковим був і вибір приміщення для Музею Пінзеля. Борис Возницький наголошував, що Пінзель перш за все був вівтарним скульптором, й у просторі костелу Кларисок його твори сприйматимуться найбільш цілісно, гармонійно й велично.

Жертвоприношення Авраама

Вівтарна фігура

Щодо самого приміщення костелу, то його історія є не менш цікавою. Ще в 1482 році до Львова з Кракова прибули черниці бернардинського ордену. Вони розмістилися за міськими мурами недалеко від монастиря бернардинів. У 1583 році для них збудували каплицю святої Анни. Після реформи бернардинського ордену черниці дістали назву кларисок. І аж на початку XVII століття для них почали зводити кам'яний монастир. Будівництвом керував італієць Павло Римлянин. Сам костел мав 11 вівтарів, хоч насправді був невеликим однонавовим, з вежею над порталом входу. Однак доля йому випала нелегка: тричі страждав від воєн. У середині XVIII століття його перебудували в стилі бароко, і він став тринавовим. Коли Галичина увійшла до складу Австро-Угорщини, монастир закрили. Тривалий час у ньому був склад тютюну, потім – шпиталь. Незважаючи на таку наругу над культовою спорудою, вона й донині в доброму стані. Вміли таки колись будувати. В 1945 році порожній костел Кларисок передали Львівській картинній галереї як складське приміщення. З часом там провели реставрацію і зовнішній ремонт. Так з благословення Бориса Возницького твори Пінзеля отримали власний дім.

Однак, після повернення з Лувру скульптури не можуть поселитися в рідному домі. Дах будівлі протікає, а стіни від сирості вкрилися грибком, що для скульптур може бути смертельно небезпечним. Завідувачка музею Пінзеля Леся Банах розповіла, що ремонт потрібно зробити терміново, адже тут, крім творів, що експонувалися Луврі, зберігаються наймасштабніші роботи Пінзеля, які мають просто величезні розміри. Якщо їх продовжувати утримувати в такому середовищі, можемо взагалі втратити спадщину геніального Майстра. Леся Банах зазначила, що задля порятунку цієї спадщини потрібний не тільки капітальний ремонт музею. Негайного порятунку потребує храм у селі Годовиця, для якого Пінзель створив чимало творів.

Генеральний директор Львівської національної галереї мистецтв Лариса Возницька не втрачає надії:

– Виставка в Луврі показала, що українське мистецтво займає гідне місце в європейській і світовій культурі. Її організація – здійснення мрії Бориса Возницького, який відкрив світові Пінзеля. Наше завдання – і не тільки музейників, а й місцевої влади, всієї львівської громади – зберегти цей скарб для нащадків. Тому я дуже надіюся на те, що на ремонт музею кошти таки нададуть.

Скептики, а їх у Львові таки чимало, не дуже вірять, що місто виділить обіцяні три мільйони, та ще й так, щоб ремонт можна було зробити весь і відразу. І, до речі, не безпідставно. Адже у Львові є 234 пам'ятки національного і 1775 – місцевого значення. Живий музей під відкритим небом, який руйнується на наших очах. Грошей хронічно не вистачає ні на що. Щоправда, один будинок на проспекті Шевченка таки доглядають. Лише за останні роки на його ремонт витрачено понад 4 мільйони гривень. Цього року з міського бюджету виділено ще мільйон – на відновлення вітражів. Вітражі справді унікальні, виготовлені в Кракові на початку минулого століття за проектом відомого тоді архітектора Івана Левинського. Однак не вони стали об'єктом зацікавлення і любові міських та обласних чиновників, а те, що в цьому будинку міститься обласна прокуратура. Про те, як розуміють у нас високопосадовці значення національної культурно-мистецької спадщини українців, як цінують і оцінюють вони людей, які цю спадщину бережуть і примножують, можемо зробити висновок з розповіді головного хранителя фондів Львівської галереї мистецтв, куратора виставки Пінзеля в Луврі від України Ігоря Хомина на відкритті виставки "Майстер Пінзель – легенда і реальність":

– Під час відкриття виставки в Луврі тодішній міністр культури України Михайло Кулиняк згадав у подяці всіх, навіть українські авіалінії. А Львівській галереї подяки не висловили, хоча саме завдяки її працівникам за кордоном вдалось реалізувати таку потужну виставку.

І все ж – будемо сподіватися на краще. Принаймні на те, що твори Пінзеля переживуть ще не одне покоління шанувальників і чиновників.

На світлинах: скульптури І.-Г.Пінзеля.

ЛЬВІВСЬКІ НОВИНИ

МАЙЖЕ ЯК У ПАРИЖІ

У Львові – Французька весна. Десятий міжнародний фестиваль, присвячений французькій культурі та мистецтву розпочався концертом джазу й африканської музики за участю зірки Cherif Mbaw у клубі "Культ". Крім того, на львів'ян і гостей міста чекають численні театральні вистави, концерти джазової та етнічної музики, мистецькі виставки, зустрічі, кіно-концерт, нічні покази короткометражних фільмів тощо. Родзинки цьогорічного Фестивалю – виставка французької порцеляни XVII–XX століття, вистави за п'єсами Еріка-Еммануеля Шмітта у постановках львівських театральних труп, а також вручення премії Бальзака одному з львівських митців.

Фестиваль "Французька весна у Львові" відбувається у співпраці з Посольством Франції в Україні та Французьким культурним центром, працівники яких, як зазначила начальник управління культури Львівської міської ради Ірина Подоляк, добре знаються на тому, що ми називаємо культурною дипломатією, глибоко розуміють всі її завдання і функції. Натомість директор ГО "Альянс Франсез", представник Посольства Франції у Львові Жером Ваннепен наголосив на масштабності явища.

– Цей фестиваль є не лише французькою, а й міжнародною подією, оскільки в ньому беруть участь артисти з Мадагаскару, Сенегалу, Франції, Румунії. Сама ж подія належить не нам, а мешканцям і гостям Львова. Програма фестивалю розділена на дві великі частини. Одна – це те, що ми привозимо з-за кордону. А друга – неоцінені надбання, які є в музеях і театрах Львова. Це дійсно європейське місто, про скарби якого ще не всі знають, – сказав він.

Леся РУПНЯК

 АКЦЕНТИ

ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ:
війна з мовою чи бюджетний "дерибан"

Після ухвалення закону "Про мови в Українській РСР" 28 жовтня 1989 року тодішній уряд приступив до розроблення програми, яка 12 лютого 1991 року втілилася в документ під назвою "Державна програма розвитку української мови та інших національних мов в Українській РСР на період до 2000 року". Ні ця, ні наступні програми не виконувалися навіть наполовину.

Підхід завжди однаковий – за залишковим принципом і з примусу. Тому виходить, що одна рука начебто підтримує розвиток державної мови, а інша – гальмує, але без "начебто".

Як це не парадоксально, проте всі ці роки, попри поодинокі зусилля окремих осіб і структур, така "мовна політика" має всі ознаки війни української держави з "мовою корінного населення" цієї держави.

"ДЕРЖАВНІ ПРОГРАМИ" І "КОМПЛЕКСНІ ЗАХОДИ"

Вже програма 1991 року констатувала "нічим не виправдане звуження сфери функціонування мови корінного населення в державному, економічному, політичному та громадському житті". Відповідно до програми, облвиконкоми, Київський і Севастопольський міськвиконкоми, міністерства та відомства УРСР, громадські органи, підприємства, установи й організації мали виконати більшість положень закону про мови впродовж 1990–1994 років, а то й швидше – починаючи від службових осіб державних, партійних, громадських органів, установ і організацій до мови роботи, діловодства і документації з'їздів, сесій, конференцій, пленумів, засідань, зборів, нарад, інших зібрань, а також маркування товарів, топонімів і картографічних видань.

До 1998 року мережа навчально-виховних закладів повинна була відповідати національному складові і потребам населення. До 2000 року належало запровадити вивчення української мови як навчального предмета в школах із молдавською, польською, румунською, угорською мовами викладання, а також у російськомовних школах, де навчаються діти болгарської, гагаузької, кримськотатарської й інших національностей і народностей, та школах міста Севастополя, а також забезпечити видання оригінальних і перекладу українською мовою російських та іншомовних підручників із різних галузей науки, техніки, народного господарства, необхідних для підготовки фахівців у вищій і середній спеціальній школі.

У 1997 році постановами Кабінету міністрів України були затверджені "Комплексні заходи щодо всебічного розвитку і функціонування української мови", а в 2010 році – зміни до них. У цих документах – менше конкретики і більше паперових обіцянок у порівнянні з державною програмою 1991 року.

В 2003 році тодішній прем'єр-міністр України Віктор Янукович підписав нову "Державну програму розвитку і функціонування української мови на 2004–2010 роки".

"ДЕРИБАН" ПОЧАВСЯ

У цій програмі найбільше коштів (приблизно третина) на виконання низки пунктів було передбачено для Українського мовно-інформаційного фонду НАН України, хоча серед виконавців програми – міністерства, державні комітети і служби, державні адміністрації, академії педагогічних наук і державного управління при президенті України. Крім того, в системі НАН України є ще інші академічні установи – Інститут української мови та Інститут мовознавства. Однак Українському мовно-інформаційному фондові лише на третє видання Орфографічного словника, фактично підготовленого співробітники Інституту української мови, мало бути виділено 900 тисяч гривень. Але щоб процес не зупинявся всі 7 років дії програми, Віктор Янукович підписав ще одну зовсім невелику, на один абзац, постанову, в якій слова "Випуск третього видання Орфографічного словника української мови" були замінені словами "Випуск чергових видань Орфографічного словника української мови". Таким чином на один лише словник, багаторазово продубльований, передбачалося виділити з державного бюджету 6,3 мільйона гривень.

Звичайно, якщо порівняти ці цифри зі звітом виконання програми, то картина сильно відрізнятиметься. Але для порівняння наведу "щедру" цифру, передбачену для розроблення Концепції державної мовної політики – 15 тисяч гривень (12,5 з бюджету і 2,5 з інших джерел). В підсумку не було виділено ні копійки, але це не завадило внести таку нелюбу міністрові освіти Табачнику Концепцію, підписану Віктором Ющенком 15 лютого 2010 року, до звіту за виконану програму.

Розроблення вже Державної цільової програма розвитку Національної словникової бази на 2009–2015 роки було передбачено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2009 року, але вона існує тільки на папері. Пункт 3 розпорядження – "подати у тримісячний строк на розгляд Кабінету Міністрів України проект Програми" – не виконано, а саме питання знято з розгляду.

НОВА ПРОГРАМА

Нова програма на 2011–2015 роки мала бути затверджена ще в 2010 році, проте досі вона має статус напівпідпільного проекту, і невідомо, яким владним пилом вона припадає – президентським чи кабмінівським. Ще 8 серпня 2012 року Віктор Янукович доручив забезпечити невідкладне розроблення та затвердження (до 27 серпня) Державної програми всебічного розвитку і функціонування української мови. А 3 вересня 2012 року Микола Азаров утворив робочу групу з питань розроблення системних пропозицій стосовно удосконалення законодавства щодо порядку застосування мов в Україні та проекту Державної програми всебічного розвитку і функціонування української мови. На засіданні робочої групи 12 жовтня 2012 року було схвалено "Концепцію Державної національно-культурної програми всебічного розвитку і функціонування української мови". Орієнтовний обсяг програми – понад 583 мільйони гривень. Ще одне засідання відбулося на початку лютого цього року.

Тим часом керівник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України Володимир Широков спробував пролобіювати програму через парламентський Комітет з питань освіти та науки. Серед низки пунктів – укладення "фундаментального академічного тлумачного "Словника української мови" у 20 томах", того самого "Орфографічного словника української мови" (10-14-те видання), видання 7-го тому "Етимологічного словника української мови" накладом 1 тисяча примірників та чимало інших позицій.

До речі, три томи "Словника української мови" вже побачили світ і були розкритиковані багатьма мовознавцями. А видання "Етимологічного словника української мови", як випливає з урядової постанови, мало бути завершене ще в IV кварталі 2000 року.

З подивом я відкрив також пункт "Розробити Концепцію державної мовної політики". Цікаво, для чого? Варіанти відповідей: 1) чинна Концепція не влаштовує Дмитра Табачника; 2) на цьому можна ще трохи заробити. Може бути і третій варіант, але я схиляюся до другого, бо в запропонованих "Заходах програми", поданих на засідання Комітету з питань освіти та науки, Концепція "потягнула" на 3,6 мільйона (!) гривень.

ЗАМІСТЬ ВИСНОВКУ

Нещодавно відбувся новий рух довкола "удосконалення законодавства щодо порядку застосування мов в Україні". Знову постарався Микола Азаров, ввівши до складу робочої групи Костянтина Грищенка замість Раїси Богатирьової. Тобто, все поки що обмежується пересуванням ліжок (чи диванів). Мабуть, недаремно члени робочої групи розцінюють такі дії затягуванням внесення поправок у скандальний мовний закон Колесніченка-Ківалова.

На останньому пленарному засіданні Верховної Ради України 22 березня 2013 року член робочої групи, народний депутат від Партії регіонів Ганна Герман під час години запитань до уряду поцікавилася в новопризначеного члена групи Костянтина Грищенка, який стан розгляду цього питання. Й у відповідь почула, а разом з нею і ми всі: "Зараз ми якраз приступаємо до цієї роботи".

Тарас МАРУСИК,
голова Координаційної ради з питань захисту української мови при Київській міській організації товариства "Меморіал" імені Василя Стуса

 ЛЬВІВСЬКІ НОВИНИ

Найкраща толока – книжкова

Проведення "Книжкової толоки" у Миколаєві, що на Львівщині, уже стало традицією. Наприкінці березня відбулася уже сьома толока, яку цього разу організатори присвятили 95-ій річниці проголошення Західно-Української Народної Республіки та 95-ій річниці пам'яті героїчного бою під Крутами. Це були дуже насичені два дні для мешканців райцентру і навколишніх сіл. Зустрічі з письменниками, літературними критиками, перекладачами, презентації нових книжкових видань, цікаві дискусії. Загалом у "Книжковій толоці" взяли участь понад 60 письменників, літераторів, перекладачів. Свою продукцію представили понад 20 видавництв України.

Особливо багато уваги приділяли дітям та молоді, адже ця категорія читачів є сьогодні найпасивнішою. Щоб пробудити в них живий інтерес до книжки не тільки як до джерела інформації, а й як до найкращого й найближчого друга-порадника, найцікавішого способу проведення дозвілля, наймудрішого вчителя й інтелект-тренажера, організатори презентували дуже цікаву дитячу програму. Несподівано велике зацікавлення викликали дискусійні клуби на теми: "Слово, чому ти не твердая криця... Або пропагуй вагу мудрого слова". Крім того, школярів учили, як правильно читати книжку. Не забули й про місцеві таланти. А ще учасники толоки радили на майбутнє запровадити спеціальну відзнаку толоки. Під час заходу відбулася безпрограшна книжкова лотерея, книгообмін та автограф-сесії письменників і поетів.

Калатала будять весну

Сьогодні мало хто знає, що у Великий піст перед святом Великодня у глибокій скорботі змовкали навіть церковні дзвони. У великодню п'ятницю, а подекуди ще й раніше їх замінювали калатала або била – спеціальні дерев'яні інструменти, звук яких є значно глухішим. Ними закликали на молитву, застосовували під час читання Євангелія, скликали монахів на трапезу і навіть будили вранці. А в дохристиянські часи калаталами будили весну.

Інструменти ці дуже давні, і зараз майже не залишилося майстрів, які вміють їх виготовляти. У музеї народної архітектури та побуту "Шевченківський гай" вирішили організувати серію майстер-класів з виготовлення калатал. Навчатиме цього мистецтва майстер, який власне і відродив традицію їх виготовлення, різьбяр Богдан Новак. Нині він має у своїй збірці понад 20 видів таких виробів – від одно– до шістнадцятимолоткової.

– Більшість калатал і бил я виготовив сам, – розповідає майстер, – але є й значно старіші. Одну з них робив ще мій дідусь.

Напередодні Великодня зі збірки Богдана Новака в музеї розгорнуто експозицію "Дерев'яні калатала. Відродження Великодніх традицій". Богдан Новак з задоволенням розповідає відвідувачам про значення цього давнього знаряддя, а також охоче ділиться секретами виготовлення калатал. Має й певний досвід такої науки.

– Я вже влаштовував майстер-класи у школі в Дублянах. Зокрема, у класі свого внука. Дітям сподобалося. Хлопці виготовляли дерев'яну основу, а дівчатка – гарно оздоблювали калатала малюнками. Головне у цій справі – вмілі руки і добре дерево. А ще – пам'ять. Бо інструменти символізують розп'яття, поховання і воскресіння Христове.

Леся РУПНЯК

 АКЦІЯ

Як рятуватись від наслідків бездіяльності місцевої влади

28 березня патріотичні сили Києва із об'єднання "Українська патріотична альтернатива" вчили киян, як виживати в умовах можливої повені при злочинній бездіяльності місцевої влади.

Активісти Конгресу Українських Націоналістів, Української народної партії, УНА-УНСО, Української партії та інших національно-патріотичних сил вийшли під стіни КМДА, щоб заявити про повну бездіяльність голови КМДА Олександра Попова щодо запобігання наслідкам снігопадів у столиці.

На мітингу під час акції промовці відзначали непрофесійність дій київських чиновників у надзвичайній ситуації, спричиненій аномальними погодними умовами, та наголосили, що особисту відповідальність за колапс у столиці несе голова КМДА Олександр Попов.

Ситуацію в Києві можуть змінити тільки вибори, переконані патріоти, тому головне завдання сьогодні – добитись проведення виборів мера Києва і Київської міської ради.

Учасники акції поширили заяву, в якій вимагають: від голови КМДА О. Попова негайно організувати вивезення за межі столиці снігу та безпечно утилізувати його, щоб не допустити підняття рівня ґрунтових вод і запобігти затопленню низинних районів Києва; від Президента України – розглянути причини злочинної недбалості О. Попова і в разі, якщо його бездіяльність загрожує київській громаді, негайно звільнити його з посади голови КМДА; від Верховної Ради України – невідкладно призначити вибори Київського міського голови і депутатів Київської міської ради.

Прес-служба КУНу

ВАКХАНАЛІЯ БЕЗЗАКОННЯ

ЯК ДЕПУТАТ З ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ЙОГО РОДИЧІ СТАЛИ ВЛАСНИКАМИ БІЛИЧАНСЬКОГО ЛІСУ

Наталя СОКОЛЕНКО,
журналістка, учасниця руху "Стоп Цензурі"

Другого квітня голова Верховної Ради оголосив про створення міжфракційного депутатського об'єднання "За збереження Біличанського лісу".

Тим часом активісти разом із журналістами продовжують аналізувати прізвища тих, кому насправді дісталися ділянки в скандальному Біличанському лісі.

З-поміж інших прізвищ, вдалося розшукати доволі рідкісне – Голембієвський. На сайті Балтської районної ради він значиться депутатом.

Як депутат районної ради Одеської області дізнався про роздачу ділянок у 2008 році й написав заяву, коли самі коцюбинчани про це не знали?

"По просьбі человєка писав – Новікова з Вінниці, наш далекий родич. Тут багато таких як ми – півсела. Багато в селі понаписувало заяв. Ніхто не знав, що противозаконно. Ми написали довіреність, а як там діло – ми не знаємо," – пояснює, як став власником 15 соток лісу депутат Балтської ради Одеської області Станіслав Голембієвський. Заяву на землю написали дружина депутата та його рідний син Дмитро, який став власником 15 соток на міфічній вулиці Молодіжній. Зі слів Голембієвського вони не отримали жодного зиску, але й досі їм надходять різні папірці, ймовірно позови чи повістки.

Він і дружина отримали теж по 15 соток рекреаційного ресурсу держави на не менш міфічній вулиці – Зеленій. Але хто є власником зараз – невідомо, бо, як і студенти Дніпропетровська, ці люди стверджують, що написали на когось довіреності.

Його односельчани з Одеської області Ольга Володимирівна Міхполь та Григорій Павлович Міхполь теж написали заяви на землю в київському лісі й виявились вчасно проінформованими щодо роздачі землі, бо коцюбинчани дізнались про те, що їхня влада щедра на ділянки, лише після дерибану 2009 року. У цей час на депутата з Одеської області та його родичів уже були оформлені ділянки.

Активісти аналізують список з 501 особи, яким у 2008 році крадькома селищна рада Коцюбинського роздерибанила ділянки.

Ми вже писали про те, як ділянки оформлювалися на підставних осіб Дніпропетровської області. В довірливих студентів видурювали копії їхніх паспортів та ідентифікаційних кодів, хтось скористався їхнім правом отримати по 15 соток. А це означає, що більше безплатно ці люди від держави нічого не отримають. Завдяки інформації з правоохоронних органів вдалося підтвердити поодинокі випадки розслідувань.

Виявляється, влада селища з-поміж 501 ділянки наділила мешканців Дніпропетровська рекреаційним ресурсом країни. Таких у Дніпропетровській області понад 200. Це майже половина всіх роздерибанених ділянок.

Слідчий СВ Ірпінського МВ ГУМВС України в Київській області у своїй постанові зазначив, що заяви громадян були надруковані невстановленою особою, підписи були нею ж підроблені та зареєстровані в селищній раді за вказівкою селищного голови Садовського. Коцюбинська ж влада і надалі займається окозамилюванням й хоче переконати односельчан, що дбає про них і виставляє владу Києва, яка вже погодилась своїм рішенням створити в Біличанському лісі Національний парк, як нещадного ворога.

Щоправда під час дерибану 501 ділянки депутати Коцюбинського не задавались питанням, чому віддають майже 70 ділянок киянам, а не коцюбинчанам. Це тепер, щоб уникнути відповідальності, вони розповідатимуть людям про те, що й вони якось, колись, десь отримають землю. Але люди в це вже не вірять й підтримують позицію активістів створити Національний парк.

Яка ж квота припала під час дерибану 2008 року на Коцюбинське? Приблизно 80 ділянок.

Звісно, варто проаналізувати, хто їх отримав. Депутатський корпус налічує майже 30 осіб. Тож ділянки отримали їхні родичі й близькі люди. Дуже великою була квота Андрія Старовойта, який перший вирубав ділянку з лісом, проголосив себе монахом шаолінь і має тепер свою пагоду в лісі, що має належати громаді.

Квота Старовойта становила щонайменше п'ять осіб. Решта ділянок оформили на мешканців Вінницької, Житомирської, Київської (не селища Коцюбинське),Черкаської та Запорізької областей.

Тому коли влада селища каже про те, що дбає про громаду, вона цинічно говорить неправду й захищає свій інтерес – свої ділянки й прикриває дерибанників, які стоять за цим дерибаном на рівні Київської області.

"На останній сесії селищної ради депутати знову проголосували за дерибан лісу. Фактично вони затвердили зону забудови й замість лісу бачать будинки понад 20-ти поверхів, де мають мешкати сім тисяч людей. І при цьому депутати пропонують, щоб забудовники побудували два дитсадки на пару сотень місць. У семи тисяч людей буде дітей значно більше, ніж кілька сотень, тому всі вони претендуватимуть на інфраструктуру селища, де з чотирьох дитсадків через невміле управління й так залишилось лише два," – зазначив Олексій Туровський, помічник народного депутата Вячеслава Кутового.

Помічник депутата наголошує, що зараз в селищі понад півтисячі дітей не забезпечені місцями в дитячому садочку. Він також акцентує увагу на тому, що дітям нових мешканців треба буде ставати на облік до лікарів. Це при тому, що існування лікарні у селищі і так під загрозою зникнення через реформу.

"Окрім того, дивує той факт, що депутати у своєму рішенні довірили вирішувати долю лісу комунальному підприємству, про яке на даний момент нічого не відомо. Хто є його керівником? Вся комунальна власність – це власність громади, а долю її вирішують окремі депутати й передають підприємству, яке невідомо коли створене. Ми підготували звернення народного депутата до селищного голови, щоб отримати інформацію, що це за комунальне підприємство, хто є його засновником і хто ним керує. Дивує, що депутати Ради проголосували за те, щоб якесь КП вирішило долю лісу, але навіть не поцікавилися, що це за комунальне підприємство," – каже Туровський.

Поки триває запекла боротьба між дерибанниками й правоохоронними органами, прокуратура Київської області в судах відстоює рекреаційний ресурс держави, подаючи сотні позовів проти незаконних рішень.

Перед нашими очима у лавах прокуратури відбувається нечуваний прогрес з моменту проголошення незалежності України. До Ірпінського міського суду захищати рекреаційний ресурс держави в інтересах України сьогодні прийшов особисто прокурор Київської області Михайло Витязь.

"Позиція прокуратури в цьому питанні принципова – земля, що незаконно вилучена з державної власності, має бути повернута державі. Компромісів у цьому питанні не буде. Прокуратура встановила, що понад 60 га земель Біличанського лісу роздано юридичним та фізичним особам з порушенням земельного та містобудівного законодавства. Позови, які зараз розглядаються в суді, заявлені з однією метою – усунути порушення законодавства України, допущені Коцюбинською селищною радою, ліс повернути державі. Інших варіантів не буде," – стверджує прокурор Київської області Михайло Витязь. Він приїхав на судове засідання, на яке не з'явився відповідач – підставна особа з Дніпропетровської області.

Як стало відомо, в Ірпінському суді вже прийняли два рішення, якими скасували перший акт права власності на землю та реєстрацію кооперативу "Біличанка". Але попереду ще сотні судів і не одна інстанція.

Президенту під силу поставити крапку у 5-літній війні за збереження Біличанського лісу. Зараз голова міжфракційного депутатського об'єднання "За збереження Біличанського лісу" В'ячеслав Кутовий та майже 50 депутатів, що представляють різні політичні сили, готують відповідне звернення до гаранта з метою негайного надання Біличанському лісу природоохоронного статусу – національного парку.

Ми всі чекаємо на указ, який зупинить безпрецедентний і зухвалий дерибан місцевої влади селищ Коцюбинське та Гостомель, за яким, як нам повідомили наші джерела, стоять чиновники обласного рівня – заступник голови КОДА й заслужений юрист України Андрій Спаський та депутат облради Вадим Башун. Наші джерела стверджують, що ділянки від підставних перейшли до депутатів облради попередньої та цієї каденції. Тут є чимало і опозиційних, і провладних "слуг народу".

Залишається сподіватися, що і Віктор Янукович, і Анатолій Присяжнюк знайдуть управу на людей, які підставляють все керівництво області й відверто нівелюють доручення Президента України.

"УП"

НАША МОВА КАЛИНОВА...

ЯК МИ ГОВОРИМО І ПИШЕМО

НЕПРАВИЛЬНО	ПРАВИЛЬНО
Пече жжога…	Пече печія, згага…
Здоровпункт…	Пункт охорони здоров'я…
Інваліди по зору і сліпо-глухі…	Інваліди з вадами зору та слуху…
У поті лиця…	У поті чола…
Від чистого серця…	Від щирого серця…
Шарикова ручка…	Кулькова ручка…
Швейна голка…	Швацька голка…
Яра помста...	Люта помста...
Йому везло постійно…	Йому щастило всякчас…
Не можу висловити словами…	Не знайду слів (не доберу слів; немає слів)…
Відімкнути світло…	Вимкнути світло…
Кожен має займатися своєю справою…	Кожен має робити свою справу…
Хвороба була запущена…	Хвороба була задавнена…
Миючі засоби…	Мийні засоби…
Необоснованно…	Необґрунтовано…
Паралельно писаному…	Паралельно з писаним…
По простоті душевній…	Із сердечної простоти…
Про смаки не сперечаються…	У кожного свій смак…
Сміху ради…	Задля сміху (щоб посміятися)…
У більшості випадків…	Здебільшого…

Підготувала Марія ВОЛОЩАК

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9